

Klimatilpasningsstrategi

for Statens vegvesen Drift og vedlikehold

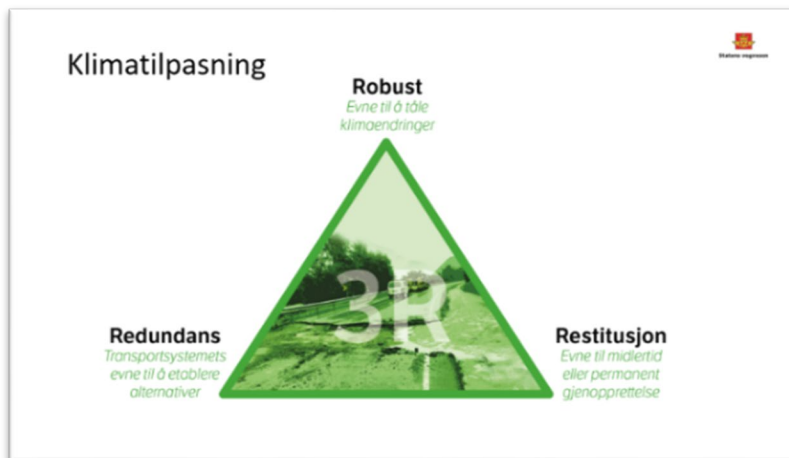
Klimatilpasningsstrategi for Statens vegvesen Drift og vedlikehold

Klimaet er i rask endring og været blir stadig våtere og villere. Det vil bli mer krevende å holde våre 10.000 kilometer med riksveg forutsigbart åpne. God forvaltning av vegnettet innebærer å drifte, vedlikeholde og utvikle vegene slik at de tåler både dagens klima og et endret klima i framtida. Vi gjør dette ved å drifte og ta vare på vegene vi har, utbedre der vi kan og bygge nytt der vi må.

Mål: Riksveger med god robusthet, restitusjonsevne og redundans

Statens vegvesens overordnede mål er å sørge for forutsigbar framkommelighet og god trafiksikkerhet på riksvegnettet. 3R-metodikken viser hvilke krav vi må sette til oss selv og riksvegnettet:

- Vi skal ha et vegnett med god **redundans**. Det skal være omkjøringsveger som kan brukes når vegen må stenges.
- Vi skal gjøre vegene mer **robuste**. Vegene må tåle de utfordringene vi allerede har og konsekvensene av forventede klimaendringer.
- Vi skal håndtere hendelser, **restituere** og gjenopprette framkommelighet raskt etter hendelser.

Klimatilpasningsstrategien skal bidra til å identifisere og prioritere satsningsområder og tiltak. For å nå målene er det avgjørende å styrke kunnskapen og endringsviljen i organisasjonen. Arbeidet med klimatilpasning er også avhengig av samarbeid med de andre divisjonene i etaten, og med andre vegeiere og beredskapsaktører.

Statens vegvesen har ansvar for å bidra til samordnet beredskap på tvers av vegeierne og for god utnyttelse av vegnettet og de samlede ressursene ved hendelser. I tillegg har etaten ansvaret for at vegnormaler og håndbøker for bygging, drift, og vedlikehold av vegene tar høyde for klimaendringene. Drift og vedlikeholdsdivisjonen (DoV) har ansvaret for at klimatilpasning tas inn i forebygging og håndtering av hendelser, samt i utbedring av riksvegnettet.

Satsningsområder

For å få et riksvegnett med god robusthet, restitusjonsevne og redundans, må DoV særlig arbeide for forbedringer på fire områder:

- **Forebygge** mot negative konsekvenser av klimaendringer gjennom å kartlegge, inspisere, registrere og planlegge.
- **Sikre og utbedre** eksisterende vegnett.
- **Håndtere** hendelser som oppstår.
- **Lære** av hendelser som har vært og ta i bruk informasjonen vi har om klimaendringer.

Viktige tiltak for å få til dette er tatt inn i Handlingsplan for klimatilpasning i DoV 2024-2036.

For å kunne redusere negative konsekvenser av klimaendringene må vi kjenne vegenes sårbarhet. Oppdatert oversikt over riksvegnettets sårbarhet får vi ved å jevnlig **inspisere** vegnettet, og **registrere** tilstand og hendelser. Transportsystemets sårbarhet og risiko for uønskede hendelser må være utgangspunktet når vi prioriterer hvor riksvegnettet skal **sikres** eller **utbedres**. Vi skal gjøre riksvegnettet mer robust, med et «godt nok»-perspektiv. Det betyr at utbedringstiltak må kunne utføres trinnvis som mindre tiltak og i sum bidra til en mer robust løsning. Klimatilpasning må være et viktig element i divisjonens innspill til langsiktige planer som Nasjonal transportplan og Gjennomføringsplanen. I utbedringstiltak må det tas høyde for klimatilpasning i alle planfasene. Fokus på rutiner i daglig drift og vedlikehold av vegnettet skal sammen med god beredskap bidra til å redusere konsekvensene av klimaendringene, også der det ikke sikres eller utbedres.

I tillegg til å ha gode rutiner i en normalsituasjon må vi **forberede** oss på hendelser som kan gi negative konsekvenser for vegnettet. Skred- og flomsituasjonen på vegnettet må følges kontinuerlig, og tiltak må utføres i forkant av varslede naturfarehendelser. Vi må også utnytte teknologiske muligheter for å være bedre rustet til å **håndtere** klimaendringer. Gjennom gode beredskapsordninger kan vi håndtere hendelser, og sørge for å komme raskt tilbake til normalsituasjonen. Vi skal tilrettelegge for et kjent handlingsmønster under hendelser. Vi må sikre at både vi og entreprenørene har tilstrekkelig kompetanse, kapasitet og materiell til å håndtere hendelser som skyldes et mer ustabil klima. Spesielt viktig er et godt fagmiljø innen vannhåndtering. Beredskapsplaner gir oversikt over behov ved hendelser, og bidrar til rask og god håndtering og god redundans i transportsystemet. Både store hendelser på vegnettet og rutinemessige drifts- og vedlikeholdsoppgaver skal **evalueres**, og inkludere involverte både internt og eksternt der det er naturlig. Gjennom evaluering og øvelser skal vi **lære**, og fortløpende utarbeide læringspunkter for å kunne endre rutiner, kontraktsmaler, håndbøker, normaler og annet.

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag